

Posudek na dizertační práci Evy Mitchell: Finanční podpora rodina s dětmi v nové Evropě.

Využití metody modelových rodin

Cílem předkládané dizertační práce je srovnání finanční podpory směřované rodinám s dětmi v zemích střední a východní Evropy (CEE). Důraz je přitom kladen na situaci v České republice a zároveň je situace v zemích CEE dáována do kontextu dalších evropských zemí.

Z formálního hlediska je práce rozdělena do tří částí. První část předkládá teoretický rámec práce, kterou tvoří typologie sociálního státu, a shrnuje dosavadní stav poznání komparativního výzkumu rodinných politik zemí CEE. V druhé části autorka představuje použitou metodu modelových rodin a indikátor finanční podpory rodin s dětmi, tzv. child benefit package, který je základem srovnávacích analýz. Třetí část, která je těžištěm práce, je tvořena čtyřmi relativně samostatnými analytickými studiemi. První studie srovnává výši finanční podpory vyplácenou v průběhu mateřské dovolené. Druhá analyzuje vliv systému daní a dávek na motivaci rodičů malých dětí vstoupit na trh práce, respektive na motivaci sdílet péči o děti a zapojení do zaměstnání. Třetí studie zkoumá, jak systémy dávek a daní chrání různé typy rodin před rizikem příjmové chudoby. Záměrem poslední kapitoly je na základě srovnání výše finanční podpory pro jednotlivé modelové rodiny identifikovat skupiny států CEE s podobným zaměřením rodinné politiky.

Autorka usiluje o vytvoření vlastního přístupu k srovnání rodinných politik a prokazuje užitečnost využití metody modelových rodin při analýze jejich dopadů. Za přínos práce lze považovat i zařazení rozsáhlého souboru zemí střední a východní Evropy. Metoda modelových rodin umožňuje odpovědět na otázku, jaké formy rodinného soužití a jaké uspořádání pracovního zapojení a péče o děti jsou jednotlivými státy podporovány. Metoda modelových rodin je náročná na vstupní data, včetně informací o nákladech na péči o děti ve školce apod. Je třeba ocenit to, že autorka dizertace je sama iniciátorkou sběru části dat, které umožnily toto rozsáhlé srovnání. Nicméně postrádám v části „Metodologie a data“ podrobnější informace o postupu sběru dat a o dalších využívaných zdrojích dat, které jsou jen letmo zmíněny v úvodu (str. 9).

Předložená práce tvoří poměrně kompaktní celek, i když je místy patrné, že vychází z již dříve publikovaných textů, které shrnuje. To ale nelze v žádném případě považovat za nedostatek práce, naopak. Autorka ve své dizertaci zúročuje svoji poměrně bohatou výzkumnou činnost a prokazuje teoretické a metodologické zvládnutí problematiky. Práce je založena na velmi precizní práci s daty. I

přes velké množství údajů se autorce daří přehledně prezentovat výsledky, srozumitelně je interpretovat a vyvozovat z nich obecnější závěry. Práce je doplněna rozsáhlou přílohou.

Přesto se ale domnívám, že by práci prospělo jasnější propojení teoretické části a empirické analýzy. Shrnutí zjištění přechozích výzkumů rodinných politik zemí CEE by bylo vhodné doplnit diskusí použitých metod a indikátorů a diskusí výhod a případných nevýhod autorkou zvoleného přístupu. Rovněž závěry práce by bylo vhodné více diskutovat se zjištěními předchozích srovnávacích studií založených na jiných metodách. Vzhledem k tomu, že je práce založena na datech z roku 2008, se nabízí otázka, jak probíhá další vývoj rodinných politik v regionu CEE a zda identifikované skupiny zemí přetrvávají či se nově přeskupují.

Celkově považuji předloženou dizertační práci za zdařilou. Předložená práce přináší nové původní poznatky a splňuje i všechny další požadavky kladené na dizertační práci. Mohu proto práci jednoznačně doporučit k obhajobě a navrhuji klasifikaci „prospěla“.

V Praze, dne 12. 4. 2016

Mgr. Jana Klímová Chaloupková, Ph.D.